

BIULETYN BUCHALTERYJNO-SKARBOWY

WYDAWNICTWO BIURA BUCHALTERYJNO-REWIZYJNEGO

zaprzys. biegłego sądowego P. DIAMANTA

Wychodzi co miesiąc.

Adres Redakcji i Adm.: Kraków, Grodzka 13, tel. 131-12.

Od redakcji.

Problemy księgowości w związku z ostatnimi tendencjami ustawodawczymi do rozszerzenia obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych na ogół płatników podatkowych, stają się żywotne i palące dla każdego niemal kupca, przemysłowca, biura handlowego itd.

Wydane ostatnio Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23. października 1936 w sprawie określenia przedsiębiorstw, prowadzonych w większym rozmiarze, którego omówienie znajdują P. T. Czytelnicy już w niniejszym numerze Biuletynu i do którego wypadać nam będzie jeszcze niejednokrotnie wracać — stanowi w zakresie powyższych tendencji ustawodawczych zasadniczy zwrot, mający doniosłe znaczenie dla ogółu zainteresowanych.

W ten sposób zagadnienia fachowe, związane z prowadzeniem ksiąg handlowych, stają się ośrodkiem powszechnego zainteresowania dla szerokich sfer kupieckich i przemysłowych.

W ten sposób też konieczność stałego wydawania periodycznego czasopisma, po-

święconego omawianiu wszystkich dotyczących kwestyj z zakresu księgoznawstwa, staje się nieuniknioną, a to tembardziej, że znajomość miarodajnych dla tych kwestyj przepisów prawnych wśród szerszego ogółu jest stosunkowo nikła.

Z tego założenia wychodząc, przystępujemy do wydawania niniejszego Biuletynu.

Będzie naszym dążeniem zaznajomić ogół kupców i przemysłowców w szczególności z wszystkimi materiałami w dziedzinie księgoznawstwa w powiązaniu ich z ustawodawstwem podatkowym, wychodzimy bowiem z założenia, że znaczenie ksiąg handlowych polega dziś w pierwszym rzędzie na ich doniosłej roli przy wymiarze podatków.

Jeżeli uda się nam ułatwić naszym P. T. Czytelnikom prowadzenie ksiąg handlowych prawidłowych, niewadliwych, uznawanych przez władze skarbowe — wtedy będziemy uważać nakreślone sobie zadanie za spełnione, a cel wytknięty za zrealizowany.

6257

Zakładanie i prowadzenie ksiąg handlowych

B i l a n s o w a n i e

Nadzór nad księgowością

Zaświadczenia dewizowe dla importerów

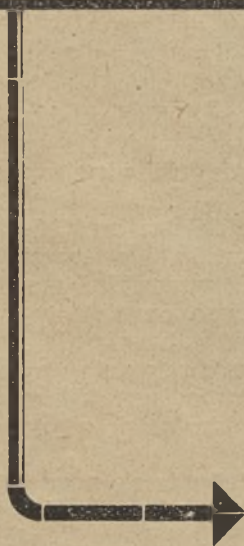
Kontrola i reklamacje wymiarów i rozliczeń

Ubezpieczeń Społecznych

Poradnictwo buchalteryjno-skarbowe

Ekspertyzy

Rozliczenia spółników

Biuro buchalteryjno-rewizyjne

== zaprzys. biegłego sądowego ==

P. DIAMANTA

Kraków, ul. Grodzka 13, tel. 131-12

Kto jest obecnie obowiązany prowadzić księgi handlowe?

Obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych, reguluje w zasadzie Kodeks Handlowy z dnia 27. 6. 1934, obecnie w Polsce powszechnie obowiązujący.

W myśl Kodeksu Handlowego, nie każdy kupiec ma obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych. Obowiązek taki ciąży tylko na tzw. kupcu **rejesirowym**, t. j. na takim kupcu, który obowiązany jest wpisać się do rejestru handlowego.

Kupcem rejestrowym jest ten kupiec, który prowadzi przedsiębiorstwo zarobkowe w większym rozmiarze. Jeżeli więc ustalimy, kogo ustawa uważa za kupca rejestrowego, czyli jakie przedsiębiorstwo uważane jest przez ustawę za przedsiębiorstwo, prowadzone w większym rozmiarze, to temsamem damy odpowiedź na pytanie, kto jest obowiązany prowadzić księgi handlowe.

Sam Kodeks Handlowy niereguluje pojęcia przedsiębiorstwa w większym rozmiarze, lecz pozostawia tę kwestję do uregulowania w drodze Rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu. Rozporządzenie takie wydane zostało pierwotnie tuż po wydaniu Kodeksu Handlowego, a mianowicie w dniu 2. lipca 1934 i obowiązywało ono do niedawna. Rozporządzenie to, aczkolwiek już wtedy rozszerzyło znacznie pojęcie kupca rejestrowego, a więc kupca obowiązanego do prowadzenia ksiąg handlowych, wykazywało jednak wiele luk, a co najważniejsze nie odpowiadało już ostatnim tendencjom Ministerstwa Skarbu, co do rozszerzenia obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych na szerokie rzesze płatników podatkowych.

Z tych względów wydane zostało w miejsce powyższego Rozporządzenia nowsze Rozporządzenie z dnia 23. października

1936 (zamieszczone w Dzienniku Ustaw Nr. 84 pod pozycją 590), które wprowadziło zasadnicze zmiany w omawianej materii.

W myśl więc tegoż ostatniego Rozporządzenia za przedsiębiorstwo zarobkowe, prowadzone w większym rozmiarze, a więc za przedsiębiorstwo, które ma obowiązek wpisać się do rejestru handlowego i **prowadzić prawidłowe księgi handlowe**, należy uważać:

1) wszystkie przedsiębiorstwa handlowe, zaliczone do kategorii I. w myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym, a więc obowiązane wykupić świadectwa przemysłowe kategorii I. handlowej.

2) z przedsiębiorstw II. kategorii handlowej przedsiębiorstwa handlu detalicznego, komisowe, ekspedycyjne, przewozowe i biura pośrednictwa handlowego.

Co do przedsiębiorstw, wymienionych pod 2), istnieje atoli ten wyjątek, że sąd rejestrowy może uznać, iż dane przedsiębiorstwo **nie jest prowadzone w większym rozmiarze**. Kupiec, prowadzący takie przedsiębiorstwo, jest tedy obowiązany zgłosić wszystkie odnośne dane do sądu rejestrowego, a może on tylko równocześnie zgłosić wnioski, aby sąd uznał, że przedsiębiorstwo jego nie jest większego rozmiaru. Sąd w tym przypadku zasięga opinii właściwych izb skarbowej i przemysłowo-handlowej i wydaje wtedy orzeczenie.

3) przedsiębiorstwa, wykupujące świadectwa przemysłowe I — V kategorii przemysłowej, a jeżeli chodzi o przedsiębiorstwa uboczne, związane z gospodarstwem rolnym, te z nich, wykupujące świadectwa I — V kategorii przemysłowej, które przetwarzają ponad 50 proc. produktów, nie pochodzących z gospodarstw rolnych, należących do właściciela.

4) przedsiębiorstwa przemysłowe VI — VIII kategorii, jeżeli ich właściciele posiadają zakłady sprzedaży artykułów własnej produkcji, prowadzone na podstawie świadectw I i II kat. handlowej.

5) **wszystkie przedsiębiorstwa, których obrót roczny, ustalony ostatecznym orzeczeniem władzy skarbowej za ostatni rok, osiągnięty ze sprzedaży artykułów, objętych scalonym podatkiem przemysłowym oraz obrót wolny od podatku przemysłowego od obrotu, przewyższa 100.000 zł.,** przyczem, jeżeli kupiec, posiada więcej, niż jeden zakład handlowy lub przemysłowy, decyduje łączna suma obrotu, osiągniętego przez wszystkie zakłady.

6) wszystkie przedsiębiorstwa bankowe z wyjątkiem spółdzielni kredytowych.

Ponadto Rozporządzenie omawiane przewiduje, że pewne przedsiębiorstwa, które nie należą do żadnej z kategorii wyżej wymienionych, mogą zostać uznane za przedsiębiorstwa większego rozmiaru przez właściwą izbę przemysłowo - handlową i w tym przypadku — po wydaniu przez izbę odnośnego orzeczenia — mają one obowiązek wpisać się do rejestru handlowego. Do takich przedsiębiorstw należą: wszystkie przedsiębiorstwa II kategorii handlowej, nie wymienione wyżej pod 2), a wyliczone poniżej, jako zasadniczo nie należące do przedsiębiorstw większego rozmiaru, — oraz przedsiębiorstwa, które wprawdzie w rozumieniu Rozporządzenia nie mają większego rozmiaru, ale należą do kilku osób, które zawarły umowę według zasad Kodeksu Handlowego o spółce jawnej lub komandytowej.

Wreszcie należy pamiętać, że niektóre przedsiębiorstwa — już z mocy samego Kodeksu Handlowego — są kupcami rejestrowymi bez względu na kategorię świadectwa przemysłowego i bez względu na

uzyskany obrót. Są to spółki handlowe, jak spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjne. Co do spółek jawnych i komandytowych, to takowe tylko wtedy mają obowiązek wpisać się do rejestru handlowego, jeżeli pozatem w myśli powyższego Rozporządzenia należą do przedsiębiorstw większego rozmiaru. Jeżeli zaś kilka osób prowadzi wspólnie przedsiębiorstwo na podstawie np. III. kategorii handlowej — to jak już wyżej wspomniano — może ono zostać uznane za przedsiębiorstwo większego rozmiaru orzeczeniem właściwej izby przemysłowo - handlowej.

Uwzględniając powyższe wywody, należy podkreślić, że następujące przedsiębiorstwa nie są w zasadzie poza wyjątkami, jeszcze niżej przytoczonymi, większego rozmiaru:

A. Drobna sprzedaż nawet wyłącznie spożywcom towarów, posiadających cechy produkcji wytworniejszej, jak to:

a) kamieni szlachetnych, pereł i koralów prawdziwych, przedmiotów, wyrobionych w całości lub w części ze złota lub platyny, oraz wyrobów srebrnych;

b) wyrobów z kości słoniowej, bursztynu, masy perłowej i szyldkretu oraz artykułów toaletowych i galanteryjnych, których przeważną część składową stanowią: masa perłowa, szyldkret, kość słoniowa, emalia i kamienie półszlachetne, jako też pozłacane lub posrebrzane metale i stopy;

c) bronzów, majolik i platerowanych zastaw stołowych;

d) wyroby z kryształu i porcelany;

e) antyków;

f) mebli wyścielanych, rzeźbionych, politurowanych i woskowanych, oraz wytwornych mebli i trumien metalowych, pianin i fortepianów, dywanów, kobierców i gobelinów, portjer i tkanin meblowych;

g) ekwipaży, rowerów, motocykli i samochodów;

h) skór meblowych i galanteryjnych, skórzanych przyborów podróżnych, wyrobów siodlarskich i rymarskich, ubrań skórzanych, futer i ubiorów futrzanych, wykwintnego obuwia gemzowego, zamszowego, lakierowanego, oraz wykwintnego obuwia z tkanin;

i) zagranicznych i krajowych towarów włóknistych,

j) ubiorów gotowych, bielizny jedwabnej i wełnowej, oraz strojnej z cienkich materiałów, kapeluszy zagranicznych i strojnych damskich parasoli i parasolek, krytych tkaniną jedwabną lub półjedwabną, tiulu jedwabnego, tkanin haftowanych i wyrobów dzianych jedwabnych;

k) win winogronowych, koniaków, wódek, likierów, kawioru, ostryg, homarów, pasztetów, łososi, turbot, jesiotrów, sielaw i t. p. wyszukanych towarów gastronomicznych.

B) Handel specjalny, nawet drobny, następującymi towarami:

- a) pachnidłami i kosmetyką;
- b) dziełami sztuk plastycznych;
- c) bronią;

d) aparatami fotograficznymi, przybarami optycznymi, chirurgicznymi, fizycznymi i t. p. armaturą elektryczną, przybarami do wodociągów i łazienek, kasami ogniotrwałymi, lustrami, wyrobami gumowymi i gutaperkowymi;

e) kawą i herbatą;

f) materiałami aptecznymi w stolicy oraz w miejscowościach pierwszej i drugiej klasy;

g) lakierami i farbami olejnymi;

h) obiciami papierowymi;

i) lampami;

j) przędzą i koronkami;

k) wszelkiego rodzaju silnikami i maszynami, w tej liczbie maszynami do szycia, do pisania, do rachowania oraz ich częściami składowymi.

C) Sprzedaż mięsa, połączona z wyrębem.

Dalej nie są przedsiębiorstwami większego rozmiaru następujące przedsiębiorstwa II. kategorii handlowej:

przedsiębiorstwa skupu zawodowego, przedsiębiorstwa robót i dostaw, biura techniczne, biura wywiadowcze, informacyjne, pogrzebowe, biura pisania podań, zatrudniające więcej, niż 2 pracowników, zakłady gastronomiczne, hotele itp., pensjonaty, księgarnie, zakłady lecznicze, apteki, zakłady kąpielowe, przedsiębiorstwa kinematograficzne, przedsiębiorstwa teatralne itp., źródła wód mineralnych, wydawnictwa utworów drukowanych, przedsiębiorstwa komunikacyjne.

Zastrzeżyliśmy, że wymienione przedsiębiorstwa nie podlegają w **zasadzie** obowiązkowi rejestracji. Jeżeli jednak przedsiębiorstwa te bądź:

1) mają obrót roczny powyżej 100.000 złotych, bądź:

2) mają formę spółki handlowej (np. spółki z ogr. odp.), która jak już wyżej wspomniano, jest kupcem rejestrowym, bądź:

3) zostaną uznane za przedsiębiorstwa większego rozmiaru przez właściwą izbę przemysłowo - handlową, natenczas mają one obowiązek wpisać się do rejestru handlowego.

W ten sposób przedstawiliśmy po krótko i w zarysie obecny stan prawny w poruszanej materii.

Adw. Dr. Efraim Federgrün.

Jak się rejestruje przedsiębiorstwo handlowe?

Z uwagi na to że Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w sprawie określenia przedsiębiorstw, prowadzonych w większym rozmiarze, — któremu poświęcamy w niniejszym numerze osobny artykuł — nie przewiduje żadnego czasokresu, w ciągu którego, przedsiębiorstwa obowiązane do rejestracji, mają tę rejestrację uskutecznić, sprawa ta stała się nader aktualna dla b. wielu przedsiębiorstw, a ponieważ formalności, związane z rejestracją, nie są zbyt wielkie, przeto podajemy poniżej wzór podania o rejestrację przedsiębiorstwa handlowego.

Do

Sądu Okręgowego, wydział II. handlowy
w **Krakowie.**

Leon Kowalski, kupiec, zamieszkały w Krakowie, Starowiślna 28 zgłasza firmę celem wpisu do ts. rejestru handlowego.

Podpisany zgłasza celem wpisu do ts. rejestru handlowego następujące dane:

- 1) Firma: L. Kowalski,
- 2) Siedziba: Kraków, Starowiślna 28,
- 3) Przedmiot przedsiębiorstwa: kupno i sprzedaż towarów bławatnych,
- 4) Imię i nazwisko: Leon Kowalski zam. w Krakowie, ul. Starowiślna 28.
- 5) Stosunki prawne: kupiec będzie samodzielnie reprezentował firmę.

W załączeniu przedkłada się 1) świadectwo przemysłowe II kat., 2) wzór podpisu kupca.

Należytość insercyjna zostanie zapłacona po jej wymierzeniu.

Na tej podstawie wnoszę o zarządzenie wpisu powyższych danych.

Leon Kowalski
(podpis własnoręczny).

Objaśnienia: Podanie winno być napisane pojedynczo. Firma kupca jednoosobowego musi zawierać jego nazwisko i przynajmniej pierwszą literę imienia, pozatem zaś może zawierać dodatki, oznaczające bliższy charakter przedsiębiorstwa (np. w powyższym przypadku „Bławatnia“). Firma spółki jawnej musi zawierać nazwiska i pierwsze litery imion bądź wszystkich spółników, bądź też tylko jednego lub kilku z nich z dodatkiem „i spółka“. Firma spółki z ogr. odp. może być dowolna z dodatkiem „spółka z ogr. odp.“. — Jeżeli przedsiębiorstwo rejestruje się z powodu obrotu przewyższającego 100 000 zł., natenczas winno przedłożyć nakaz płatniczy na podatek przemysłowy za ostatni rok. Jeżeli przedsiębiorstwo rejestruje się na podstawie orzeczenia wzgl. opinii izby przemysłowo - handlowej, winna ona być załączona do podania. Podanie należy własnoręcznie podpisać, a podpis ten nie musi być legalizowany. Natomiast legalizacji wymaga wzór podpisu, t. i. sposób podpisywania przez kupca pod firmą. Wzór ten należy załączyć na osobnym arkuszu i winien on być legalizowany, bądź przez notariusza, bądź też może go legalizować wprost sekretarz sądu handlowego.

Oplaty rejestrowe są następujące (przyładowo): wpis kupca jednoosobowego 1.

Prowadzenie księgowości wymaga dziś nietylko sił wykwalifikowanych w zakresie księgowości, ale także obeznanych szczegółowo z ustawodawstwem podatkowym.

Powierzajcie swoje księgi handlowe tylko pierwszorzędnym fachowcom!

kat. handl. — zł. 60, II. kat. handl. — zł. 30, I. kat. przem. — 75 zł., II. kat. przem. — 60 zł., III. kat. przem. 45 zł., IV. kat. przem. — 30 zł., V. kat. przem. — 20 zł. — Wpis spółki jawnej: podwójna opłata w stosunku do opłaty wpisu kupca jednoosobowego. Ponadto należy uiścić opłatę od podania zł. 2.—, opłatę od załączników po 50 gr. i opłatę od każdego doręczenia (z reguły tylko dwa) po 50 gr. — Na należność inser-

cyjną (w Monitorze Polskim) nadchodzi z sądu wezwanie z blankietem nadawczym P. K. O.

Rejestracja innych firm odbywa się w podobny sposób, z dotyczącymi zmianami (a więc przy spółce jawnej: zgłoszenie pochodzi od członków zarządu, obejmuje wszystkich członków, sposób reprezentacji firmy, powołanie się na umowę spółki itp.).

Obowiązek ubezpieczenia społecznego krewnych i powinowatych pracodawcy.

Przy praktycznym stosowaniu przepisów o ubezpieczeniach społecznych, a w szczególności przy ustalaniu zakresu ubezpieczenia poszczególnych kategorii pracowników, wysunęły się rozliczne wątpliwości, czy i w jakim zakresie podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym członkowie rodziny oraz krewni i powinowaci pracodawcy, zatrudnieni w jego przedsiębiorstwie.

W tej materii należy odróżnić przede wszystkim pracowników fizycznych od umysłowych:

1) Co do pracowników fizycznych:

a) małżonek (mąż wzgl. żona) pracodawcy, zatrudniony w jego przedsiębiorstwie — nie podlega wogóle obowiązkowi ubezpieczenia.

b) krewni pracodawcy, zatrudnieni na podstawie stosunku pracy najemnej tj. zależni od niego służbowo, podlegają ubezpieczeniu w pełnym zakresie. Jeżeli jednak krewni pracodawcy są zatrudnieni, lecz nie pozostają do niego w stosunku pracy najemnej, czyli nie są od niego zależni służbowo, natenczas podlegają tylko ubezpieczeniu od wypadków i chorób zawodowych,

c) powinowaci pracodawcy, zatrudnieni w stosunku służbowym, podlegają ubezpieczeniu w pełnym zakresie,

d) rodzice, dziadkowie, dzieci, wnukowie i rodzeństwo **pracodawcy - rzemieślnika**, pozostający z nim we wspólnym gospodarstwie domowym — nie podlegają wogóle ubezpieczeniu.

2) Co do pracowników umysłowych:

a) małżonek podlega **wyłącznie ubezpieczeniu emerytalnemu i na wypadek braku pracy**, z tem jednak, że na własne żądanie może się od tego obowiązku zwolnić,

b) krewnych i powinowatych w **zakresie ubezpieczenia chorobowego i od wypadków** należy traktować, iak krewnych i powinowatych — pracowników fizycznych (p. wyżej p. 1) lit. b, c, d.),

c) rodzice, teściowie i dziadkowie pracodawcy — w **zakresie ubezpieczenia emerytalnego i na wypadek braku pracy**, podlegają ubezpieczeniu, lecz mogą się zwolnić na własne żądanie; inni krewni i powinowaci korzystają z takiego prawa zwolnienia się tylko wtedy, jeżeli żyją z pracodawcą we wspólnym gospodarstwie domowym.

ZAKŁADAĆ KSIĘGI HANDLOWE OD 1. STYCZNIA 1937!

W związku z rozszerzeniem obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych na liczne przedsiębiorstwa — o czym piszemy na innym miejscu, niniejszego Biuletynu — godzi się nadmienić, że wskazanym jest zakładanie księgowości i prowadzenie jej od dnia 1. STYCZNIA 1937, gdyż rokiem obrachunkowym jest z reguły rok kalendarzowy, a wymiary podatków następują na poszczególne lata kalendarzowe.

Należy zauważyć, że założenie księgowości wymaga całego szeregu czynności wstępnych, które muszą być dokonane jeszcze przed dniem 1 stycznia 1937 (np. inventaryzacja).

W związku z powyższym Biuro buchalteryjno-rewizyjne zaprzys. biegłego sądowego P. Diamanta w Krakowie ul. Grodzka 13. tel. 131-12 udziela interesowanym bezpłatnych wstępnych informacji.

KONTROLA WYMIARÓW I ROZLICZEŃ UBEZPIECZAŁN SPOŁECZNYCH I INNYCH INSTYTUCYJ UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO.

Biuro buchalteryjno-rewizyjne zaprzys. biegłego sądowego P. Diamanta w Krakowie, ul. Grodzka 13, zaprowadziło we własnym zakresie specjalny dział kontroli wymiarów i rozliczeń instytucji ubezpieczenia społecznego.

Ponieważ wymiary i rozliczenia powyż-

szych instytucyj następczą w wielu wypadkach poważne trudności i wymagają skontrolowania przez siły fachowe, obciążone ze skomplikowanym systemem dokonywania wymiarów w tych instytucjach, zwraca się uwagę P. T. Interesowanych na ten dział i korzyści zeń płynące.

KSIĘGOWANIE OBCYCH WALUT I RÓŻNIC KURSOWYCH NA KONTACH DOSTAWCÓW ZAGR.

Ponieważ faktury dostawców zagranicznych wystawiane są przeważnie w walutach zagranicznych, a importerzy muszą te same obroty wykazywać w swoich księgach w walucie złotowej, przeto konto dostawcy zagranicznego prowadzone być musi w dwu i więcej walutach. Dla każdej waluty przeznaczona jest w księdze dostawców osobną kolumnę. Ostatnia kolumna przeznaczona jest na walutę złotową, która powstaje z przeliczenia każdej pozycji w walucie obcej według kursu giełdowego z dnia, w którym dana pozycja powstała. Obliczenie z dostawcą następuje według kolumn w obcej walucie.

Książkowanie w dzienniku odbywa się w ten sposób, że waluta obca wymieniona zostaje jedynie w treści, w kolumnach zaś wpisuje się walutę złotową.

Konto dostawcy zagranicznego zamyka się w ten sposób, że najpierw obliczone zostaje saldo w obcej walucie, a następnie przelicza się je na walutę złotową i obie te kwoty wstawia się po stronie mniejszej. Wówczas kolumny walut obcych będą wyrównane, kolumny zaś złotowe wykażą ewent. różnicę, która zostaje wpisana po

Biuro Buchalteryjno-Rewizyjne zaprz. biegłego sądowego P. Diamanta wydaje importerom zaświadczenia dewizowe, wymagane przez Komisję Dewizową dla uzyskania zezwolenia na przekaz należności zagran. dostawców.

stronie mniejszej jako różnica kursowa. Nadwyżka strony „Ma“ stanowić będzie zysk importera, a nadwyżka strony „Wiiien“ jego stratę kursową. Różnice te przenoszone zostają z kont dostawców na konto różnic kursowych, które zamyka się stratami i zyskami.

Przy otwarciu kont dostawców w nowym okresie, przenosi się salda według tego samego kursu, co w dniu zamknięcia ksiąg.

PODPIS KUPCA I KSIĘGOWEGO NA INWENTARZU I BILANSIE.

Po myśli § 65 Rozporządzenia Ministr. Spraw. o rejestrze handlowym, kupiec **rejestrowy** obowiązany jest przedkładać sądo-

wi rejestrowemu w terminie trzechmiesięcznym po upływie roku obrotowego inwentarz i bilans. (Osoby zaś prawne n. n. spółka z ogr. odp. — w ciągu dwu tygodni po zatwierdzeniu bilansu przez organ do tego powołany).

Należy pamiętać, że bilans i inwentarz według § 66 cytowanego rozporządzenia muszą być podpisane przez kupca i księgowego.

W spółkach jawnych i komandytowych podpisy składają wszyscy spółnicy, upoważnieni do prowadzenia spraw spółki; w spółkach z ogr. odp. i akcyjnych — wszyscy członkowie zarządu; w spółdzielniach — zarząd i rada nadzorcza.

Z orzecznictwa podatkowego.

Wymogiem potrącalności kosztów osiągnięcia dochodu jest związek przyczynowy i gospodarczy ze źródłem dochodu, z którego pokrywane są koszty celem osiągnięcia i utrzymania dochodu (N. T. z 18. 4. 1928. L. rej. 889/26).

Wolne od podatku są jedynie wydatki spowodowane — choćby w szerszym zakresie — eksploatacją, konserwacją i zabezpieczeniem istniejącego, zatem już czynnego źródła dochodu, z wyłączeniem kosztów wywołanych tworzeniem wzgl. ulepszeniem już istniejącego (N. T. A. z 21. 11. 27. L. rej. 3436/25).

Wydatek poniesiony przez właściciela przedsiębiorstwa na koszty w postępowaniu karnym „wdrożonym przeciw niemu w związku z cleniem sprowadzanych dla przedsiębiorstwa towarów zagranicznych“,

nie jest potrącalny z dochodu (N. T. A. z 3. 10. 35. L. rej. 2349/32).

Niepodanie nazwisk prywatnych dyskontów przez kupca prowadzącego prawidłowe księgi handlowe, nie uzasadnia samo przez się wliczenia kosztów dyskonta do dochodu podatkowego. (N. T. A. z 22. 10. 1935. L. rej. 2674/32).

Wydatki na reklamę należą w czynnym już przedsiębiorstwie zasadniczo do potrącalnych kosztów. (N. T. A. z 25. 11. 33. L. rej. 2346/33).

Podatek dochodowy od uposażeń i świadczenia socjalne, ponoszone przez pracodawcę za pracowników, są potrącalne z mocy art. 6 ustawy o pod. doch.: (Ok. M. S. z 24. 2. 31. L. D. V. 1044/2/30).

Za wydatki związane z osiągnięciem dochodu, potrącalne w myśl art. 6. ustawy,

należy uznać składki na rzecz związków zawodowych względnie reprezentacji gospodarczych, do których należy płatnik, wydatki na czasopisma i inne wydawnictwa lachowe oraz wszelkie wydatki na rzecz pracowników przedsiębiorstwa, chociażby one miały charakter dobroczynny. (Ok. M. S. z 27. 3. 31. L. D. V. 1791/2/31).

Wydatki na cele dobroczynne nie są potrącalne. (N. T. A. z 30. 3. 31. L. rej. 2227/28).

Strata z tytułu udziału w spółce z ogr. odp. nie podlega potrąceniu od dochodów osoby fizycznej, uzyskanych z innych źródeł dochodu. (N. T. A. z 26. 9. 34. L. rej. 2019/32).

Grzywna, nałożona na służbowca od podatku dochodowego od uposażeń, jest odliczalna od dochodu służbowca. (N. T. A. z 21. 2. 34. L. rej. 4401/30).

Zarzut płatnika przeciw opodatkowaniu dochodu z udziałów w spółce z ogr. odp., oparty na tym, że w okresie wymiarowym nie otrzymał przypadającego mu do wypłaty zysku, jest istotny. także wówczas, gdy wszystkie udziały spółki są jego własnością. (N. T. A. z 3. 4. 33. L. rej. 4141/31).

Przejście z okresu operacyjnego na kalendarzowy i odwrotnie, nie może spowodować przerwy w opodatkowaniu. (N. T. A. z 27. 2. 34, L. rej. 546/31).

Prawidłowość ksiąg jest niezbędnym warunkiem rzetelności zapisów. Minimum wymogów dla uznania ksiąg handlowych za prawidłowe jest nie tylko zgodność tychże z przepisami Kodeksu Handlowego, lecz i z zasadami księgowości. (S. N. z 11. 9. 30.).

Wpisywanie pozycji do ksiąg handlowych z kilkumiesięcznym opóźnieniem, samo już uzasadnia uznanie ksiąg handlowych za nieprawidłowe. (N. T. A. z 11. 5. 31. L. rej. 8099/31).

Wynagrodzenie, wypłacane spółnikom

spółki jawnej handlowej, stanowi dochód z przedsiębiorstwa i nie jest uposażeniem służbowem. (N. T. A. z 4. 6. 34. L. rej. 8572/32).

Prowadzenie księgi pomocniczej, do której wpisane są ilości zużywanych w produkcji materiałów i przenoszenie z tej księgi w pewnych odstępach czasu wyników na rachunek grupujący różne wydatki, nie jest sprzeczne z zasadami prawidłowego księgowania. (N. T. A. z 18. 6. 34. L. rej. 9571/30).

Jeżeli co do ksiąg kupca jednostkowego zachodzą usterki tylko co do ich prawdowości, to okoliczność ta sama przez się nie może jeszcze uzasadniać ich pominięcia jako środka dowodowego. (N. T. A. z 4. 9. 34. L. rej. 7355/31).

Decydującym dla opodatkowania udziałowca spółki z ogr. odp. jest osiągnięcie przez niego dochodu z udziału, a nie osiągnięcia dochodu przez spółkę. (N. T. A. z 17. 10. 35. L. rej. 2180/31).

Biurow buchalteryjno--rewizyjne

zaprzys. biegłego sądowego

P. DIAMANTA

W KRAKOWIE, UL. GRODZKA 13
Telefon 131-12

zakłada i prowadzi ksiągi handlowe
własnymi siłami na miejscu lub też
na życzenie we własnym lokalu
Biura przy ul. Grodzkiej L. 13
na podstawie specjalnych raportów
i uproszczonym systemem.

Wynagrodzeniem komisowem za wykonane świadczenia i usługi jest nie tylko prowizja lub komisowe między komitentem a komisantem ustalone, lecz są także wszelkie korzyści materialne komisanta, które on ciągnie ze stosunku komisowego, w szczególności także w postaci przerzucenia części swych kosztów handlowych na komitenta. (Orz. Najw. Tryb. Adm. 5. XI. 1934, L. rej. 324/31, O. S. N. IV. poz. 1078).

Nie może być uznane za przedsiębiorstwo przemysłowe w rozumieniu art. 7. lit. a) ustawy o podatku przemysłowym z 15 lipca 1925 poz. Dz. Ust. przedsiębiorstwo, którego czynność polega na zakupie surowców i dalszej sprzedaży gotowych wyrobów, po przerobieniu surowców w obcych przedsiębiorstwach. (Orz. Najw. Tryb. Adm. 30. I. 1935. L. rej. 1071/33, O. S. N. IV. poz. 1080).

Określenie „prawidłowo prowadzone księgi handlowe”, użyte w ust. 4 art. 7 ustawy z 15 lipca 1925 o podatku przemysłowym poz. Dz. Ust., dotyczy nie tylko prawidłowości formalnej ksiąg, lecz także prawidłowości materialnej, która nakazuje, by wpisy w księgach były zgodne ze stanem faktycznym i by wszelkie zdarzenia obrotu handlowego znalazły wyraz w księgach we właściwym czasie. (Orz. Najw. Tryb. Adm. 29. X. 1934. L. rej. 196/32, O. S. N. IV. poz. 1081).

Jeżeli przedsiębiorstwo skupu zawodowego nie prowadzi prawidłowych ksiąg handlowych, a pracownik przedsiębiorstwa, zajęty skupowaniem, pobiera za swą pracę wynagrodzenie w formie prowizji, pracowników takich należy traktować jako samodzielnych przedsiębiorców skupu. (Orz. Sądu Najw. 15. IX. 1934, I. R. 884/34. O. S. N. IV, poz. 1084).

Do obrotu tartaku należą nie tylko sumy, otrzymane za samo przetarcie, lecz również opłaty za usługi czy świadczenia związane z przetarciem, a więc również za przechowywanie drzewa na terenie przedsiębiorstwa, zarówno przed jak i po jego przerobieniu. (Orz. Najw. Trybunału Adm. 7. III. 1935. L. rej. 5765/32, O. S. N. IV, poz. 1144).

Sam ubój zwierzęcia nie jest przetworzeniem zwierzęcia na mięso, dopiero wytwory z tego mięsa można uważać za zajęcia przemysłowe lub rzemiosło masarza. Masarz, wytwarzający wędliny, na prowadzoną przytem sprzedaż mięsa ma obowiązek nabycia świadectwa przemysłowego na przedsiębiorstwo handlowe II, III lub IV kategorii w zależności od cech zewnętrznych tej sprzedaży. (Orz. Sądu Najw. z 3. IV. 1935. 3 K. 568/35, O. S. N. IV. poz. 1233).

Ustawa o podatku przemysłowym nie przewiduje, do jakiego rodzaju przedsiębiorstw i do której kategorii świadectw przemysłowych należy zaliczyć skład hurtowy piwa, natomiast z wyjaśnień zbioru okólników Ministerstwa Skarbu z r. 1933, wypływa, że Ministerstwo hurtowe składy piwa uznaje za przedsiębiorstwa handlu towarowego. (Orz. Sądu Najw. z 18 lutego 1935, 2 K. 1785/34, O. S. N. IV. poz. 1234).

Pomocnicy, podróżujący w imieniu i na rachunek firm, nie opłacających podatku przemysłowego, podlegają podatkowi przemysłowemu tak w formie świadectwa przemysłowych, jak i w postaci podatku od obrotu. (Orz. Najw. Trybunału Adm. z 24. kwietnia 1934 r. L. rej. 7455/32, O. S. N. IV, poz. 1203).

Osoby reflektujące na niniejszy Biuletyn, zechcą podać swe adresy do Administracji.

Księgowość komisantów.

Poniżej przytaczamy dosłowny tekst okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 5. 10. 1936. L. D. V. 87091/36 w sprawie księgowości komisantów.

W związku z §54 ustęp (3) rozporządzenia z dnia 19. IX. 1934. o wykonaniu Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 821) Ministerstwo Skarbu, po zasięgnięciu opinii samorządu gospodarczego, wyjaśnia w sprawie księgowości przedsiębiorstw komisowych co następuje:

Wychodząc z założenia, że prowadzona przez komisantów, w myśl obowiązującego prawa i zgodnie ze zwyczajami handlowymi księgowość stanowi podstawę do ustalenia majątku i wyników działalności handlowej komisanta oraz do rozliczeń z odbiorcami i komitentem w ramach zawartej z nim umowy, — ustala się, że księgowość komisanta winna ujawniać wszelkie dokonane przez niego interesy oraz stan własnego i powierzonego mu majątku.

W tym celu w księgach komisanta winny być wykazywane towary otrzymane do komisowej sprzedaży, sprzedaż tych towarów oraz wszelkie związane z komiśm operacje (wpłaty z tytułu sprzedaży, inkaso należności, dyskonto wierzycelności, przelew lub przekaz należności itp.) bez względu na formę i zakres odpowiedzialności komisanta, nie wyłączając rozliczeń z komitentem. Towary pozostałe na składzie z końcem roku winny być wykazane w inwentarzu i bilansie.

Dla kontroli towarów komisowych należy otworzyć specjalny rachunek składu w księdze magazynowej lub składowej, bądź też w kartotece lub w księdze głównej, prowadzony w porządku chronologicznym poszczególnych operacji oraz według rodza-

ju towarów i ilości, a w przypadku nieprowadzenia oddzielnej kontroli osobowej komitentów — nadto według poszczególnych komitentów.

Rachunek składu ma być prowadzony ilościowo, może być przy tym prowadzony również w wartościach pieniężnych, przy czym wartości pieniężne, należy ustalać bądź symbolicznie (np. 1 sztuka — 1 zł.), bądź według cen rzeczywistych lub limitowanych.

Rodzaj i ilość ksiąg zależy od uznania komisanta z tym jednak, aby kontrola towarów komisowych znalazła w nich odpowiednie uwzględnienie.

W inwentarzu towary komisowe jakkolwiek nie stanowią własności komisanta, jednakże zgodnie z dotychczasową praktyką winny być umieszczane w aktywach pod właściwym mianem, według ilości, a ewentualnie również według wartości pieniężnych wyżej określonych. Jednocześnie w pasywach należy wstawić równoważnik tej pozycji, jako prawo komitentów do wykazanego w aktywach towaru komisowego. Te same wartości należy wykazać w bilansie lub w dodatku do bilansu (poza bilansem), przy czym ilości towarów komisowych mogą być pominięte.

Księgowość komisantów może obejmować łącznie czynności na rachunek własny oraz czynności komisowe.

Odrębność ksiąg wskazana jest w przypadku prowadzenia odmiennych co do rodzaju i charakteru interesów handlowych, dla których w myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym winny być nabyte odrębne świadectwa przemysłowe.

Dyrektor Departamentu:
Dr. J. Lubowicki.